

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

GENŲ TERAPIJA OFTALMOLOGIJOJE IR ĮGIMTA LEBERIO AMAUROZĖ: LITERATŪROS APŽVALGA

Autorė. Gabija PUJANAUSKAITĖ, IV kursas.

Vadovas. Doc. dr. Saulius GALGAUSKAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika.

Tikslas. Apžvelgti ir išanalizuoti naujausią mokslinę literatūrą apie genų terapijos galimybes ir pritaikymą oftalmologijoje.

Metodai. Mokslinės literatūros paieška atlikta naudojant Google Scholar, PubMed duomenų bases. Į tyrimą įtraukti pilno teksto, nemokamos prieigos straipsniai publikuoti anglų kalba 2016-2026 m.

Rezultatai. Genų terapija – inovatyvus paveldimų ir įgytų ligų gydymo metodas, kai įvedant egzogeninę genetinę medžiagą modifikuojama genų ekspresija, naudojant virusinius ir nevirusinius vektorius. Plačiausiai naudojami vektoriai oftalmologijoje: adeno asocijuoti virusai, pasižymintys mažiausiu imunogeniškumu, dideliu saugumu ir gebėjimu užtikrinti ilgalaikę genų ekspresiją. Genų terapija gali būti sėkmingai taikoma akyje dėl tiesioginio priėjimo ir unikalių anatominių, ląstelių, molekulinų mechanizmų, kurie slopina imuninį atsaką, skatina toleranciją. Genų terapija siekiama gydyti tinklainės, optinio nervo, ragenos ligas ir glaukomą naudojant vietinį gydymą, intravitrealines, subretinalines ar suprachoroidales injekcijas. Priklausomai nuo pasirinkto gydymo metodo galimos uždegiminės komplikacijos. Nors jos dažniausiai sėkmingai kontroliuojamos vietiniais ar sisteminiais steroidais, sunkiais atvejais gali lemti nuolatinį regėjimo praradimą.

Nepaisant didelio klinikinių tyrimų skaičiaus, vienintelis preparatas šiuo metu patvirtintas Europos vaistų agentūros yra *voretigene neparvovec (Luxturna)*, skirtas tinklainės distrofijai, asocijuotai su RPE65 geno mutacijomis, gydyti. Dažniausia liga, kuriai nustatomos RPE65 geno bialelinės mutacijos yra įgimta Leberio amaurozė – viena iš sunkiausių paveldimų tinklainės distrofijų, siejama su ankstyvu regos praradimu, nistagmu, amaurotiniais vyzdžiais ir lemianti 20% vaikų aklumo atvejų. Genų terapijos efektyvumą lemia RPE65 geno savybės, leidžiančios jį efektyviai pernešti virusiniu vektoriu, ir ligos patogenezė – tinklainės ląstelių funkcija sutrikusi, tačiau jos išlieka gyvybingos ir jų veikla gali būti atkurta. Naujausiuose klinikiniuose tyrimuose pranešta apie regėjimo aštrumo, perimetrijos ir tinklainės jautrumo pagerėjimą iki 4 metų po gydymo, tačiau ilgalaikio stebėjimo metu nustatyta, kad tinklainės degeneracija progresuoja.

Išvados. Genų terapija – perspektyvus akių ligų gydymo metodas, leidžiantis pagerinti ar atkurti sutrikusią regėjimo funkciją. Akies anatomija ir imuninio atsako ypatumai sudaro palankias sąlygas terapijos taikymui. Nepaisant reikšmingų rezultatų, būtini tolesni tyrimai siekiant pagerinti gydymo efektyvumą ir saugumą.

Raktažodžiai. Genų terapija; oftalmologija; Leberio įgimta amaurozė.